

פעילות יד יצחק בן־צבי

ינואר-פברואר 2017
ו' בטבת תשע"ז-ב' באדר תשע"ז

סיוורים בירושלים וברחבי הארץ < פרסומים חדשים < כנסים וערבי עיון

רחוב אבן גבירול 14, ירושלים | טלפון: 02-5398888 | www.ybz.org.il

'קצר וקולע'

סיורים בירושלים

קחו לכם פסק זמן ובואו לגלות פינות, סיפורים וטעמים ירושלמיים שלא הכרתם

סיורי 'קצר וקולע' מחיר למשתתף 90 ₪

מחיר מוזל לנרשמים באתר | act.ybz.org.il

02-5398855 < had@ybz.org.il > קיום הסיורים מותנה במספר המשתתפים

יום שישי, כ"ב בטבת (20.1), 09:00 עד 12:00
מעשה בדים – כיסוי וגילוי

קצר
וקולע

סיור בעקבות הבד, כיסוי הגוף, המהווה גם סממן זיהוי וייחוד. נבקר במוזאון הבד מטורינו במנזר נוטרדאם שבו מוצגים העתקי תכריכי של ישו, נשמע על הרקמות הכפריות הערביות במרכז 'מליה', וגם על בגדיה של מרים ועל המטפחת של ורוניקה, בביקור במנזר היווני על שם ספירידון הקדוש. נקנח בביקור בחנות בדים ססגונית שם נכיר בדים רקומים בחוטי זהב טהור, מלוושי כמרים, רבנים, חסידים ועוד...

מדריך דב נוסקיץ | תשלום 90 ₪

יום שישי, ח' בטבת (6.1), 9:00 עד 12:00
"אולי הוא צדיף קטן, אולי מגדל שנהב..."

קצר
וקולע

נבקר בצריף ההיסטורי שאליו הגיעו מנהיגים, שגרירים וראשי קהילות לפגוש את נשיאי ישראל בשנות החמישים ובשנות השישים.

פשוט ואמנות מיוחדות את צריף הנשיא, וכל עיטוריו והיטיו על טהרת תוצרת הארץ, ואלו משקפים את נופה ומסמלים את הממלכתיות המתחדשת במדינת ישראל. נכיר את 'בית החלוצות' המחודש שהיה בית לעולות עבריות וכיום משמש את בית הספר ללימודי ירושלים ונבקר בתערוכה 'אלבומי הארץ', אלבומים פרטיים המספרים סיפור חיים פרטי אך גם מתעדים סיפור של קהילה, של שכונה, של עיר ומדינה.

מדריכה עדנה עסיס | תשלום 90 ₪

יום שישי, ט"ז בטבת (27.1), 08:30 עד 11:30
ירושלים התת-קרקעית
סיור במנהרות הכותל

קצר
וקולע

במשך מאות שנים נבנו בתים צמודים לכותל המערבי שהסתירו את מרבית אורכו. נסייר מתחת לבתי העיר העתיקה ונכיר את צפונות הכותל לכל אורכו. נעסוק בגילויים חדשים שנחשפו באתר בשנים האחרונות וננסה להבין את משמעותם בחקר ירושלים של ימי הבית השני. לסיום נבקר בחפירות החדשות בחלקה האחורי של רחבת הכותל המערבי.

מדריך: שמואל בהט | תשלום 130 ₪ | כולל כיסה למנהרות הכותל ולחפירות הליבה

יום שישי, ט"ו בטבת (13.1), 09:00 עד 12:00
להיות ולעשות
בין-תרבותיות במרכז ירושלים

קצר
וקולע

נצא בעקבות ארגונים נוצריים שונים המבקשים לסייע לחברה בעיר, לקדם יחסים בין-עדתיים, להפגיש בין עולמות ולסייע לנזקקים: המכון השבדי לתאולוגיה, בית הקהילה הקתולית הדוברת עברית, מרכז כספרי, כנסיית אליאנס ועוד. ניפגש עם פעילים ומתנדבים ונשמע על פעילותם.

מדריכה חנה בנדקובסקי | תשלום 90 ₪

יום שישי, כ"א בשבט (17.2), 10:00 עד 14:00
ירושלים היא ונציה של אלוהים

קצר
וקולע

איטליה בירושלים: בית הקונסול האיטלקי, בית החולים האיטלקי שתכנן האדריכל ברלוצי, בית הספר הסלזיאני הקתולי, מוזאון יהדות איטליה - סיור מיוחד כולל ביקור בתערוכה החדשה לרגל 500 שנה לגטו הראשון באיטליה, גטו ונציה.

מדריכה חדה אבוחצירה-מארש

תשלום 120 ש"ח (כולל כניסה למוזאון, קפה ומאפה)

יום שישי, ז' בשבט (3.2), 09:00 עד 12:00
סיור של חורף בלב העיר

קצר
וקולע

נבקר בסדנאות אומנים ירושלמים, נראה ונריח את תהליך היצירה, נסייר בגינות נסתרות הפורחות בימים אלה בשלל צבעים וריחות, נכיר פסלים וציורים מונומנטליים הנחבאים בין סמטאות עיר הקודש ובתוך בניינה ההיסטוריים, נבקר באכסניה ייחודית בבניין הדואר, נחזה במראות עיר הקודש בעונה הקרה המתבלים בתיאוריהם של גדולי סופרינו ומשוררינו ונתחמם בטעימת מרק חם באחת ממסעדות העיר.

מדריכה: אסתר טעד | תשלום 100 ₪

יום שישי, כ"ח בשבט (24.2), 09:00 עד 12:00
טבע ופריחת בהרי ירושלים

קצר
וקולע

עם התעוררות הטבע וכניסת השנה החקלאית החדשה נהלך בין תצפיות נוף לטרסות חקלאיות ולמי מעיינות. נהנה מפריחת החורף הצבעונית הנמצאת בשיאה ונפגוש את החקלאים של פעם דרך השרידים שהשאירו לנו בשטח. נספר על כוחות הטבע ועל אמונה באלים, ואם נרצה נשכשך רגלינו במים הקרים.

מסלול: יד קנדי, חרבת סעדים, שביל המעינות

יש להצטייד בנעלי הליכה, במים ובכובע

מדריכה: גלי שבת ברזני | תשלום 100 ₪

יום שישי, י"ד בשבט (10.2), 09:00 עד 13:00
להתאהב בעין כרם בעת פריחת
השקדיות

קצר
וקולע

סיור אל אתריה היפים של שכונת עין כרם, כולל המתחם הרוסי. נטייל בין שבילי השקטים והיפים של מנזר 'גורני' שממנו נשקפים נופי הרי יהודה עטורי שקדיות לבנות. נבקר בכנסייה עטורת בצלי הזהב ונספר את סיפורו המרתק של המתחם. נרד בשביל עדים קטן לשכונת עין כרם ונשמע על אוצרות נסתרים, על נזירות יהודיות ועל סיפורי אהבה בין סמטאות האבן והבוסתנים.

מדריכה שרית פרי | תשלום 90 ₪

Save The Date
שמרו את התאריך

מרתון הסיורים בירושלים
עם יד בן-צבי
השנה ה-21

רביעי-שבת | כ"ח באייר-ב' בסיוון תשע"ז

24-27/5/17

כנסים וערבי עיון

למידה והוראה בספרות חז"ל ובנצרות בשלהי העת העתיקה

יום שני, י' בשבט תשע"ז (6.2.17), 18:00-20:00
ערב עיון לקהל הרחב במסגרת הכנס הבין-לאומי
"חינוך ודת בשלהי העת העתיקה" שיתקיים בימים שני-
שלישי, י"א-י"ב בשבט תשע"ז, (6-7.2.17)
הכנס יתקיים ביד יצחק בן-צבי (ב-6.2.17) ובאוניברסיטה
העברית בירושלים (ב-7.2.17)
תכנית הכנס המלאה תפורסם באתר יד יצחק בן-צבי.

תכנית ערב העיון ביד יצחק בן-צבי (6.2.17):

ברכות: פרופ' אלון קדיש | ראש המכון לחקר ארץ
ישראל ויישובה ביד יצחק בן-צבי
פרופ' פיטר גמינהרדט | אוניברסיטת גטינגן, גרמניה

פרופ' שלמה נאה | משנה או תלמוד? סדר היום של
התלמיד בבית המדרש בזמן התלמוד
פרופ' ברוריה ביטון-אשקלוני | החינוך היווני בשלהי
העת העתיקה בכתבי איזידור מפלזיוס
פרופ' משה הלברטל | האתיקה של ההוראה בספרות
חז"ל

ערב העיון ייערך בעברית. שאר דיוני הכנס ייערכו בשפה
האנגלית.

בשיתוף:

האוניברסיטה העברית בירושלים
מרכז מלגת לחקר יהודי

מסגרת לחקר הנצרות
104 תלמידי מחקר, 1000 שעות מחקר ו-1000 שעות מחקר
The Center for the Study of Christianity
Established by Hebrew and Christian Scholars

DFG

GEORG-AUGUST-UNIVERSITÄT
GÖTTINGEN

הכניסה חופשית | לפרטים:
machonEl@ybz.org.il | 02-5398822

כנסייה ומסגד או כנסייה ואחר כך מסגד? שבעה במאות השביעית-תשיעית לסה"נ בראי החפירות המחודשות באתר

ערב שלישי בסדרה 'מבט אל העבר' לשנת תשע"ז -
חידושים בארכאולוגיה על שם ד"ר דוד עמית ז"ל

יום רביעי, כ"ז בטבת תשע"ז (25.1.17), 18:30-20:30
ביד יצחק בן-צבי

מרצה: ד"ר יותם ספר | רשות העתיקות, אוניברסיטת
חיפה

בשיתוף: רשות העתיקות

הכניסה חופשית | לפרטים:
machonEl@ybz.org.il | 02-5398822

70
שבעים שנה למכון בן-צבי

שבעים שנה למכון בן-צבי
חוקר קהילות ישראל במזרח
הרצאה שנייה בסדרה

יום שלישי, י"א בשבט תשע"ז (7.2.2017)
18:00-20:00

יו"ר: פרופ' יוסף יובל טובי
פרופ' מרים פרנקל:

120 שנה לחקר גניזת קהיר
ציוני דרך וסיכויים

בתכנית האמנותית:
פיוטי גניזה מכי הפייטן רוני איש-רן

פרסומים חדשים

גנזי קדם - שנתון לחקר הגניזה כרך יב

י' צבי שטמפפר (עורך)

'גנזי קדם' הוא שנתון המוקדש לפרסום מקורות ומחקרים בתחום הגניזה והוא חלק ממפעלי פרידברג לחקר הגניזה, שמטרתם לתרום לעיסוק המחקרי העולמי בענייני גניזה וגניזות, מתוך תקווה שפירותיו של מחקר זה יעשירו את לימודי היהדות המסורתיים והאקדמיים כאחד. מטרת השנתון היא לספק במה ייחודית לפרסומים מחקריים בתחום הגניזות.

228 עמ' / מחיר בחנויות הספרים 159 ₪ / מחיר בחנות ההוצאה 135 ₪

תודעה היסטורית, השכלה ולאומיות בקרב קראי מזרח אירופה

גולדה אחיעזר

ספר זה פותח צוהר לעולמם האינטלקטואלי של היהודים הקראים במזרח אירופה מתקופת הרנסנס בפולין ועד התפשטות ההשכלה היהודית וצמיחתן של 'חכמת ישראל' והלאומיות הקראית באימפריה הרוסית במאה התשע עשרה. הספר מבוסס במידה רבה על כתבי היד מארצות שונות שנמצאו באוספים ובארכיונים לאחר שנשכחו במשך מאות שנים, והוא משקף את תולדות המנטליות ואת תולדות תפיסת הזהות העצמית של הקראים. הספר מציג ראייה מחדש של חלק מן התפיסות המקובלות בחקר הקראות שהשתרשו עוד במאה התשע עשרה, והוא מבקש להעשיר את השיח המושכל על הקראות ולהרחיב את גבולותיו.

363 עמ' / מחיר בחנויות הספרים 99 ₪ / מחיר בחנות ההוצאה 85 ₪

מילון הערבית-היהודית מימי הביניים - לתעודות הגניזה של ספר הודו ולטקסטים אחרים

מרדכי עקיבא פרידמן

הערכים שבמילון הם של מילים וביטויים בערבית-יהודית מימי הביניים החורגים מן הערבית הקלסית. הערכים כוללים מובאות (ותרגומן) שנלקחו מתעודות הגניזה שביספר הודו' (מארצות מספרד עד הודו במאות ה"א וה"ב), ממכתבים, מתשובות ומטקסטים אחרים מן הגניזה ומחיבורים ספרותיים נדפסים. הציטטות נבדקו בעיון בתצלומי כתבי היד, והן כוללות אלפי תיקונים או שינויים בפענוח הטקסט או בתרגום מן הנדפס. רוב הערכים אינם רשומים במילונו החשוב של יהושע בלאו.

1017 עמ' / מחיר בחנויות הספרים 151 ₪ / מחיר בחנות ההוצאה 129 ₪

חנות הספרים

ראשון-חמישי | 15:00-8:00

טל ' 02-5398833 | פקס ' 02-5398838 | bookstore@ybz.org.il

כניסה מקוונת באמצעות האתר | www.ybz.org.il | דמי משלוח 20 ₪

הרצאות וסיורים מתוך קורסי יד בן-צבי

בית שאן, פתחו של גן עדן
יום שלישי, י"א בשבט תשע"ז (7.2.17)
7:15 | **תשלום: 240 ₪**

מסלול: נחל חרוד, עתיקות בית שאן, אמפייתאטרון, בית שאן הערבית - בית הסראיה והמסגד
מדריך: ניר קינן

929 על מפת הארץ

'וירשו הנגב אל הר עשו' (עובדיה)
יום רביעי, כ' בטבת תשע"ז (18.1.17)
19:30-8:30 | **תשלום: 240 ₪**
אל ארץ אדום בעקבות נבואת עובדיה
מדריך: ד"ר דורון שר-אבי

'כי גדול יום יזרעאל' (הושע)
יום רביעי, י"ב בשבט תשע"ז (8.2.17)
19:30-8:30 | **תשלום: 240 ₪**
בין בית אל ליזרעאל ובין הושע לעמוס
מדריכה: אפרת נתן

'מעיין ידעתי בין עשבי הבר...'

'חונה ליד כל מעיין'
יום שישי, כ"ב בטבת תשע"ז (20.1.17)
13:30-8:30 | **תשלום: 145 ₪**
בינות למדרגות חקלאיות ולמערכות השקיה
קדומות בואך ביתר
מדריך: ירון רוזנטל

'ניגון ישן על מעיין'
יום שישי, כ"א בשבט תשע"ז (17.2.17)
13:30-8:30 | **תשלום: 145 ₪**
מאנדרטת 'התאומים' אל עמק הארזים ואל עינות תלם
מדריכה: אפרת נתן

השתתפות על בסיס חד-פעמי
הרשמה בטלפון 02-5398855

סיורים

יציאה מירושלים

כל ההתחלות

המכה השמונים ואחת
יד מושטת לראשונה לניצולי השואה
יום רביעי, ו' בטבת תשע"ז (4.1.17)
19:30-8:30 | **תשלום: 240 ₪**
סיור ירושלמי בעקבות סיפורו של משפט אייכמן והשפעתו על החברה הישראלית, ובהמשך לכך - על תפארתו של צריף דל - הנשיאות עולה לראשונה לירושלים עם יצחק ורחל ינאית בן-צבי.
מדריכים: אוריאל פיינרמן ותרצה רבינוביץ'

'רון קילוח בצינור'
יום רביעי, ה' בשבט תשע"ז (1.2.17)
19:30-8:30 | **תשלום: 240 ₪**
על מבצע הזרמת המים לנגב לאורך הדורות ועל הפריצה דרומה בליל אחת עשרה הנקודות'.
המסלול: ניר עם, בארי, צאלים ונחל הבשור
מדריכה: עדנה אשד

חוצה ישראל

**הי אילת, הי אילת...
ימים שני-שלישי, י"ח-י"ט בטבת תשע"ז**
(17.1.17-16) | 7:15 | תשלום: 480 ₪
(תשלום עבור הלינה ייגבה בנפרד)
מסלול היום הראשון: תצפית מהר עמשא, תל ערד, תל באר שבע
מדריכה: אפרת נתן
לינה: אילת (דף מפורט יישלח למשתתפים)
מסלול היום השני: מרכז ציפורים, אום רשרש, מוזיאון אילת, דרב אל חאג', נאות סמדר, תמנע, דקל הדום ועין עברונה
מדריך: דן עופרי

שמורת פורה ונחל שקמה

יום רביעי, י"ב בשבט תשע"ז (8.2.17)

7:30 | תשלום: 240 ₪

מסלול: אגם ופריחה בשמורת פורה, גשר הרכבת העות'מאנית, תל נג'ילה, מאגר שקמה ונחל שקמה
מדריכה: עדנה אשד

בארץ אהבתי

'אם פרדסים עוד משגעים אותך בריח...' מאחורי התיישבות ההדרים בשרון

יום שישי, כ"ב בטבת תשע"ז (20.1.17)

7:00 | תשלום: 240 ₪

מסלול: קלמניה, בית הלורד בתל מונד, חוות פישר בכפר יונה, טירת לטוינסקי, ברכת חנון
מדריך: שי רוזן

70 שנים ל-11 הנקודות בנגב

יום שישי, כ"ח בשבט תשע"ז (24.2.17)

7:00 | תשלום: 240 ₪

מסלול: כפר הנוער קדמה, גלאון: הקרב במלחמת העצמאות ויצירתה של בתיא לישנסקי, שובל: בית הביטחון וציור מפקד יום העלייה, משמר הנגב: בית בורוכוב ופסלו
מדריך: זאב זיוון

הרצאות:

תשלום: 80 ש"ח | ביד יצחק בן-צבי

חוג התנ"ך בצריף הנשיא

18:00-19:30

יום שלישי, ה' בטבת תשע"ז (3.1.17)

תהילות ותפילות

ספר תהלים בסיודור התפילה

הרב ד"ר יהודה ברנדט

יום שלישי, י"ט בטבת תשע"ז (17.1.17)

'על נהרות בבל'

על שני שירי מעלות מימי הגלות ועל משמעות המשפחה והקהילה כתחליף זמני למקדש
פרופ' אליהו עסיס

יום שלישי, ד' בשבט תשע"ז (31.1.17)

'קטון הייתי מן אחי וצעיר מבני אבי'

על מזמורי תהלים שנמצאו בקומראן

פרופ' אסתר אשל

שביל ישראל לייט

נגב: ממעלה עלי עד שער אשמדאי במכתש הקטן

יום חמישי, כ"ח בטבת תשע"ז (26.1.17)

6:30 | תשלום: 240 ₪

מסלול: נתחיל בתצפית מרהיבה על היפה והקטן במכתשי הנגב, נרד אל המכתש בירידה תלולה המכנה 'מעלה עלי' ונשאל את עצמנו על איזה עלי מדובר? כיצד נוצרו אבני החול הצבעוניות, כיצד נוצר מכתש ומה זה שער אשמדאי?

מדריך: שי בייטנר

דאון טאון

'הדבר החשוב באמת סמוי מן העין'

יום שישי, ח' בטבת תשע"ז (6.1.17)

8:30-13:30 | תשלום: 145 ₪

סיור במנהרת הכותל על חידושיה, הפתעותיה וחפירותיה הסגורות עדיין לקהל
מדריך: שמואל בהט

'במה בנאו? ... באבני כוחל, שיש ומרמר'

יום שישי, ז' בשבט תשע"ז (3.2.17)

תשלום: 145 ₪

ביקור בהרודיון המחודש פניו וחפירותיו והצצה אל קבר הורדוס המלך, תאטרוננו האישי והכניסה המקורית לארמון
מדריך: ירון רוזנטל

יציאה מתל אביב

נופים לאוהבי לכת

בין מדבר יהודה למזרח הנגב

ימים רביעי-חמישי, י"ג-י"ד בטבת תשע"ז

(11-12.1.17) | 7:30 | תשלום: 370 ₪

(תשלום עבור הלינה ייגבה בנפרד)

מסלול היום הראשון: מצפור נחל גורני- נחל צאלים, תצפית ענבה, חווארי מצדה
מסלול היום השני: סיור באזור נאות הכיכר, נחל פרס מגבי פרס עד צומת הערבה, הליכה קצרה למעוק נחל צפית
לינה: מלונות עין בוקק
מדריך: מויש מעוז

יום ראשון, ט"ז בשבט תשע"ז (12.2.17)
מאנטיוכיה לירושלים:
ירושלים בתקופה החשמונאית
ד"ר נח חכם, היסטוריה, אוניברסיטת בר-אילן

יום ראשון, ל' בשבט תשע"ז (26.2.17)
ירושלים בעיני הסופרים היוונים והרומים
ד"ר עמנואל פרידהיים

עומדים על הפרק הרצאות מפי הרב ד"ר בני לאו

הכניסה חופשית

יום שני, י"א בטבת תשע"ז (9.1.17)
ספר מיכה - 'והיה זה שלום'
בין ישעיהו למיכה
הרב ד"ר בנימין לאו

יום שני, כ"ה בטבת תשע"ז (23.1.17)
ספר צפניה - 'הגוי לא נכסף'
נבואת ההתעוררות בצפניה
הרב ד"ר בנימין לאו

יום שני, י' בשבט תשע"ז (6.2.17)
ספר זכריה - 'הצום צמתוני אני'
משמעות הצומות בימי הבית השני
הרב ד"ר בנימין לאו

יום שני, כ"ד בשבט תשע"ז (20.2.17)
ספר מלאכי - 'אהבתי אתכם... ואמרתם במה
אהבתנו...?'
מורכבות שיבת ציון עולה מבין שורות הספר
הרב ידידיה לאו

יוסף בן-מתתיהו

יום שלישי, י"ב בטבת תשע"ז (10.1.17)
'ולא יכניס איש לעיר בשר של סוס
או פרד או חמור'
על ההלכה בכתבי יוספוס
ד"ר דוד נחמן

יום שלישי, י"א בשבט תשע"ז (7.2.17)
'מי שלא ראה בנין הורדוס ...'
בין יוספוס לחז"ל
האגדות האבודות של ימי הבית השני
פרופ' ורד נעם

יום שלישי, י"ח בשבט תשע"ז (14.2.17)
'אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה'
מרדכי ואסתר ושאלת הזהות היהודית
הרב אמנון בזק

יום שלישי, ב' באדר תשע"ז (28.2.17)
'יענק' ה' ביום צרה'
מסעו של מזמור מירושלים למצרים
ד"ר יושי פרג'ון

הכרת ירושלים | 17:30-19:00

יום ראשון, י' בטבת תשע"ז (8.1.17)
ירושלים - עיר הצדק והשלום
ד"ר לאה מזור, מקרא, האוניברסיטה העברית

יום ראשון, י"ז בטבת תשע"ז (15.1.17)
מערות הקבורה ומנהגי הקבורה ביהודה
ובירושלים בימי הבית הראשון
ד"ר גבי ברקאי, לימודי ארץ ישראל
וארכאולוגיה, אוניברסיטת בר-אילן

יום ראשון, כ"ד בטבת תשע"ז (22.1.17)
ירושלים ויהודה בתקופת שיבת ציון
פרופ' שרה יפת, מקרא, האוניברסיטה העברית

יום ראשון, ב' בשבט תשע"ז (29.1.17)
המאבק על הזהות בתקופת שיבת ציון
והתגבשות העדה היהודית ביהודה
פרופ' שרה יפת, מקרא, האוניברסיטה העברית

יום ראשון, ט' בשבט תשע"ז (5.2.17)
ביקורו של אלכסנדר מוקדון בירושלים והחזון
ההלניסטי
ד"ר דניאלה דוויק, היסטוריה של עם ישראל,
האוניברסיטה העברית

יום ראשון, כ"ג בשבט תשע"ז (19.2.17)
זרמים חברתיים ודתיים בחברה היהודית
בשלהי ימי הבית השני
ד"ר עמנואל פרידהיים, תולדות ישראל,
אוניברסיטת בר-אילן